

Levanger kommune
DIALOGSEMINAR 29.05.24

STRATEGINOTAT 2025 – 2028

KOSTRA 2023

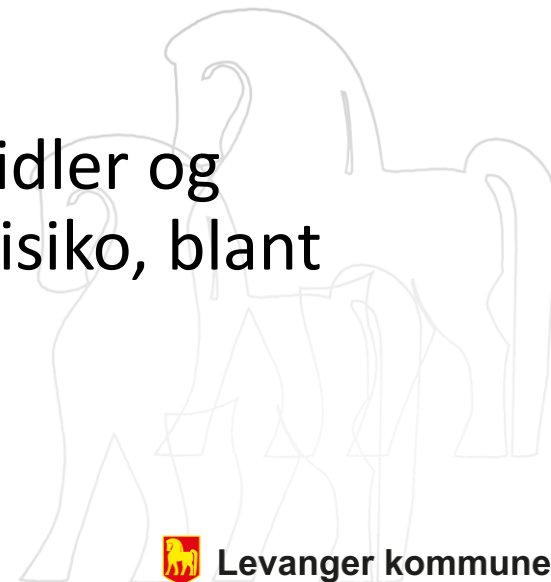
RNB 2024

KOMMUNEPROPOSISJON 2025

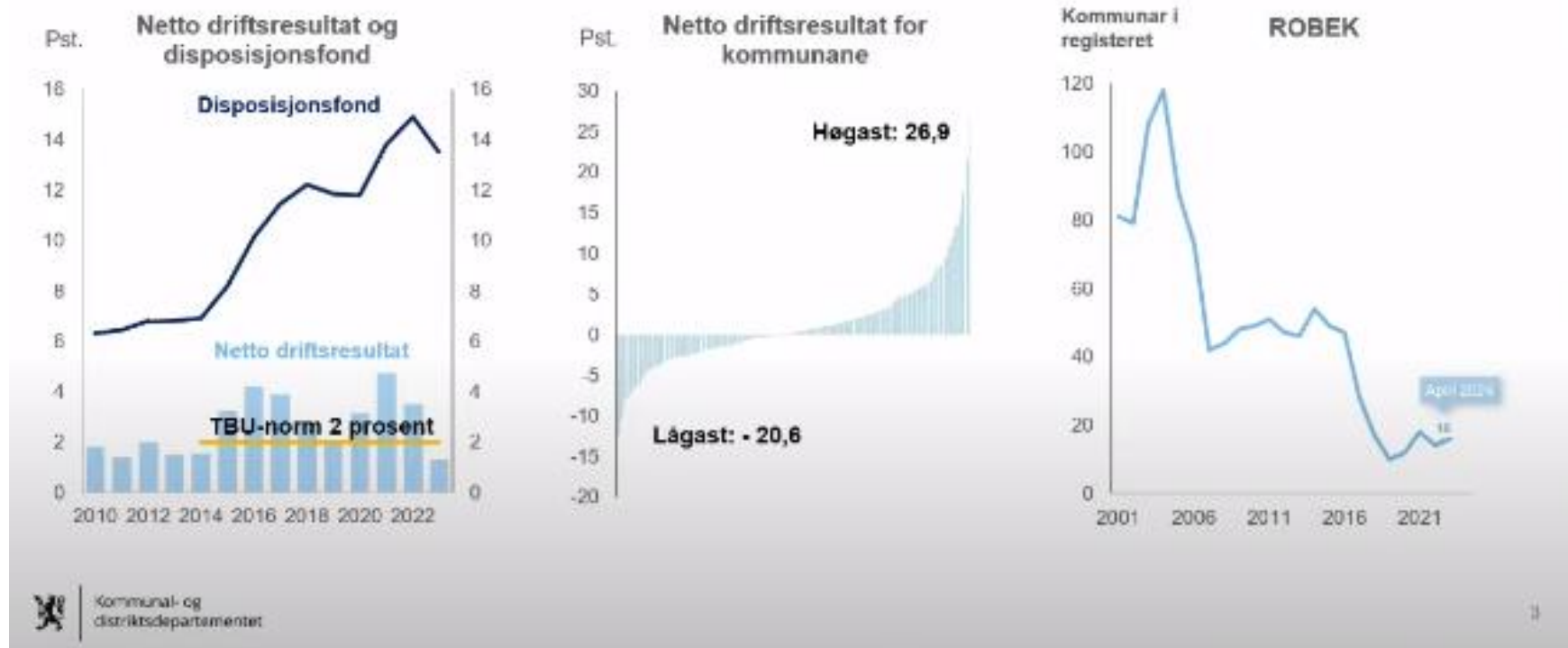
Kommuneloven

- **§ 14-1. *Grunnleggende krav til økonomiforvaltningen***
- Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.
- Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets eller regionens utvikling.
- Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall

Resultat i kommunene

Svekka driftsresultat og auka variasjonar

Frie inntekter

Vekst i frie inntekter på **6,4 milliardar** kroner i 2025

KILDE: Kommunal og distriktsdepartementet

Nytt inntektssystem for kommunene

KILDE: Kommunal og distriktsdepartementet

Levanger kommune

Utgiftsutjevning

Oppdatert kostnads-
nøkkel i tråd med faglige
anbefalinger

Levekårskriterium får
auka vekt

Alle kommunar får igjen
fullt basistilskot.

KILDE: Kommunal og distriktsdepartementet

Regionalpolitiske tilskudd

Vidarefører distrikts-tilskot i sør og nord

- Tar i bruk ny distriktsindeks
- Utvida inntektsgrense for Sør-Noreg – dei rikaste får ikkje dette tilskotet

Veksttilskot

- Vert vidareført med sterkt redusert sats

Storbytilskot

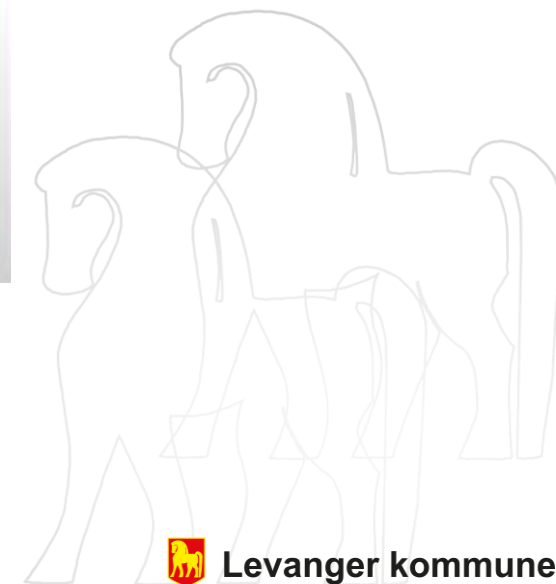
- Vert vidareført
- Storbyane har særskilte utfordringar

Avviklar regionsenter-tilskotet

- Fjernar ekstratilskot for å slå seg saman
- Pengane vert no fordelt på alle kommunar

KILDE: Kommunal og distriktsdepartementet

Levanger kommune

Skatt og inntektsutjevning

Endra skattegrunnlag

- Skatt på utbytte ut av skattegrunnlaget
- Halverer kommunane sin del av formuesskatten
- Kommunane får i staden meir av inntektsskatten

Auka inntektsutjamning

- Den symmetriske inntektsutjamninga blir auka frå 60 til 64 prosent
- Alle kommunar vert løfta til minst 95 prosent av snittet

Lokale inntekter frå naturressursar

- Kommunane får behalde inntekter frå kraft og havbruk
- Skal løne seg å stille areal til disposisjon for fellesskapet

KILDE: Kommunal og distriktsdepartementet

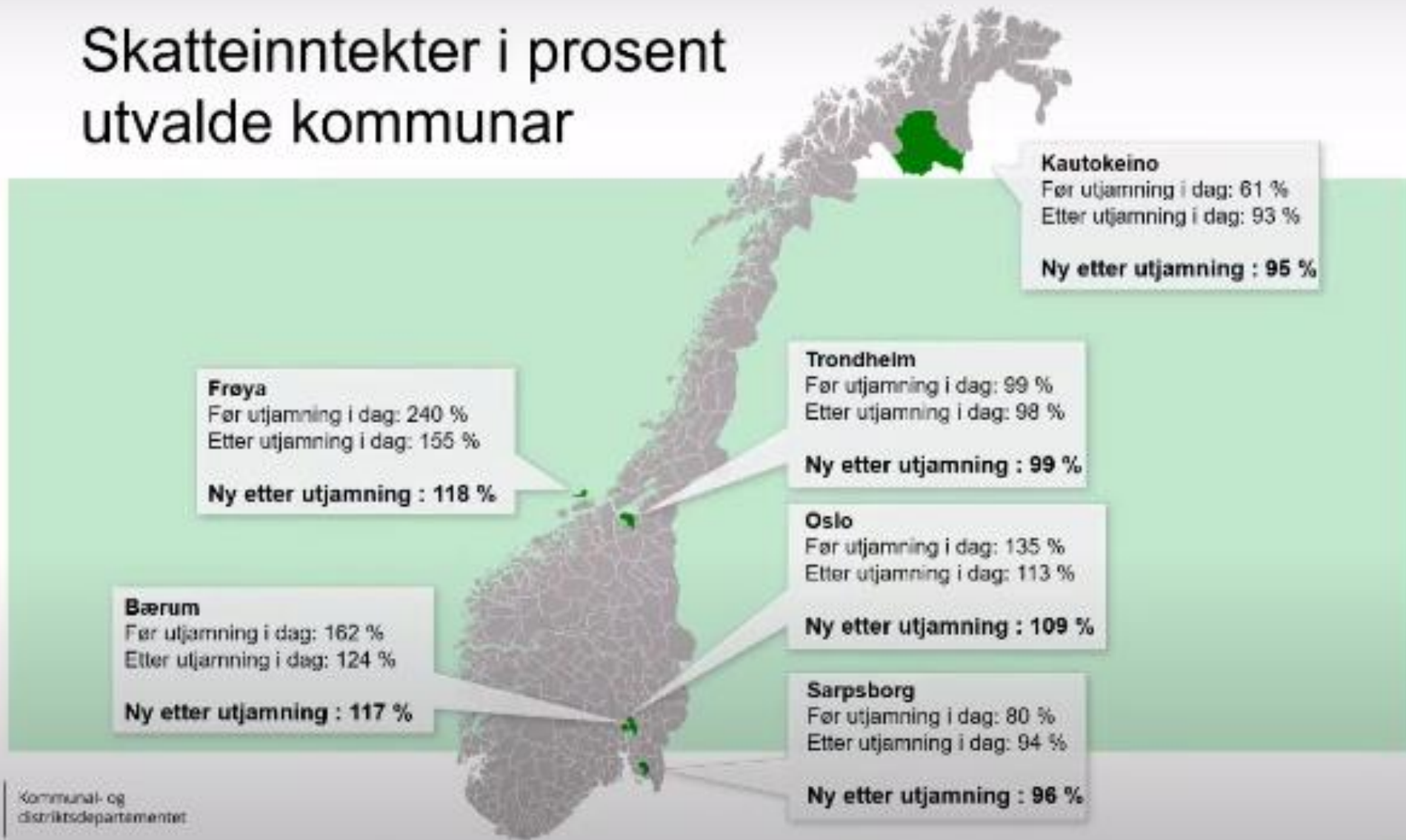
Mer til de med lave inntekter

Skatteprosent etter utjamning, inkludert naturressursinntekter	Tal på innbyggjarar og kommunar		Samla med vekst og tapskompensasjon		Anslag år 1 med all vekst og overgangs-ordningar	
	1000 innb.	Kommunar	Mill. kr	Kr per innb.	Mill. kr	Kr per innb.
Under 80 pst	1 015	67	783	771	1 178	1 160
80-90	906	42	716	750	1 101	1 215
90-95	1 031	48	706	665	1 195	1 160
95-100	946	58	386	408	896	937
100-105	1 206	48	-529	-439	570	479
105-120	264	47	-373	-1 413	-58	-221
Over 120 pst	146	49	-81	-564	120	819
Sum	5 514	357	1 608	292	5 000	907

KILDE: Kommunal og distriktsdepartementet

Skatteinntekter i prosent utvalde kommunar

Kommunal- og
distriktsdepartementet

KILDE: Kommunal og distriktsdepartementet

Levanger kommune

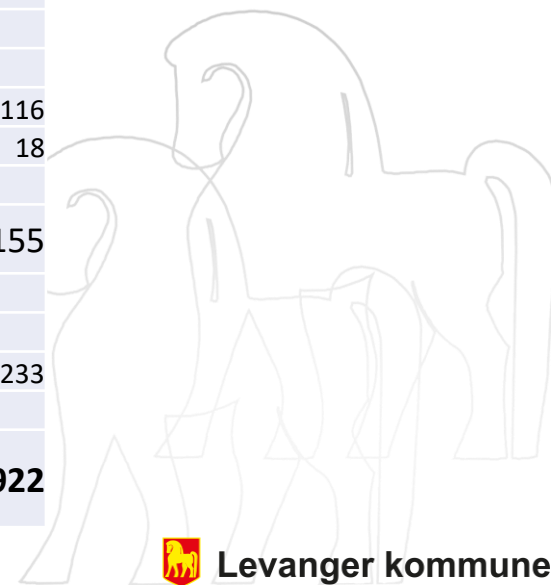
Effekt Levanger kommune

- Hvordan hadde utgiftsutjevningen i 2024 sett ut om vi hadde brukt regjeringens forslag til nytt inntektssystem i år?

Levanger i 2024 med 2025-utjevning

Utslag som følge av nye delkostandsnøkler	Kroner per innbygger
Pleie og omsorg	-553
Grunnskole	-32
Barnehage	-405
Kommunehelse	70
Sosial	98
Barnevern	-317
Administrasjon og landbruk	30
Flytting av voksenopplæring fra grunnskole til sosial, og inkludere funksjonene 273 og 283 i sosial	-182
Avrundingsdifferanser fra delkostnadsnøkler til samlet kostandsnøkkel	1
Sum utslag ny delkostnadsnøkkel	-1 289
Endringer i tabell-C	
Tilbakeført 1/2 part av effekt nedvekting PU	116
Avvikle tabell-C tilskudd kommuner som tapte mest på gradert basis	18
Samlet effekt ny kostnadsnøkkel og tabell-C	-1 155
Toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester (kommer i tillegg til frie inntekter i prognosemodellen)	
Anslag endringer i toppfinansieringsordningen	233
Samlet utslag av ny kostnadsnøkkel, tabell-C og endret toppfinansieringsordning	-922

Hva kan vi vente å få i 2025?

- Økte skatteinntekter 47 mill. kroner
- Redusert inntektsutjevning 31 mill. kroner
- Økt rammetilskudd 4 mill. kroner
- **SAMLET ØKNING 20 MILL. KRONER**
- som skal dekke
 - demografikostnader og pensjon utover lønns- og prisvekst
 - helårseffekt gratis SFO 3. klasse
 - økt bemanning barnehager

Endringer 1. år

• Endringer kostnadsnøkler	-1 155,- pr. innbygger
• Regionalpolitiske tilskudd	+ 89,-
• Skatt og inntektsutjevning	+ 504,-
• <u>Toppfinansieringsordningen</u>	+ 233,-
• Sum før vekst og tapskomp.	- 328,- pr. innbygger
• <u>Vekst og tapskompensasjon</u>	+ 338,-
• <u>Anslag virkning år 1</u>	+ 10,- pr. innbygger

Hva skjer etter 2025?

- Skatt/rammetilskudd 2025: 1,453 mrd. kroner
 - Skatt/rammetilskudd 2026: 1,447 mrd. kroner (- 6 mill. kr.)
 - Skatt/rammetilskudd 2027: 1,440 mrd. kroner (- 13 mill. kr.)
 - Skatt/rammetilskudd 2028: 1,440 mrd. kroner (- 13 mill. kr.)
-
- Hvorfor reduksjon?
 - Inntekstgarantiordningen gir oss 15,5 mill. kroner i 2025
 - Inntekstgarantiordningen gir oss 6,0 mill. kroner i 2026
 - Inntekstgarantiordningen gir oss – 1,0 mill. kroner i 2027 og 2028

Kommunenes største utfordring

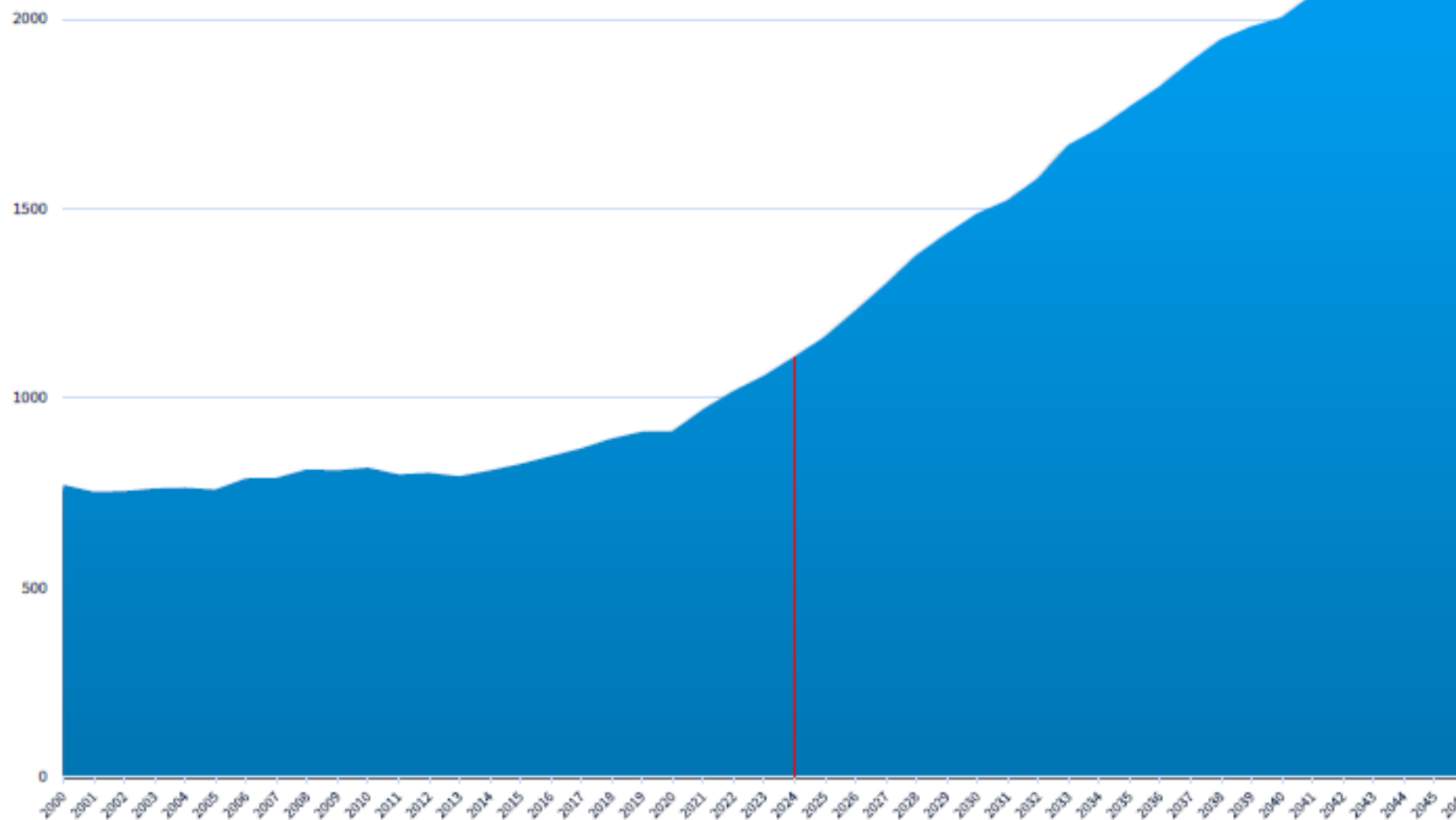
«Danse» med demografien

Demografi

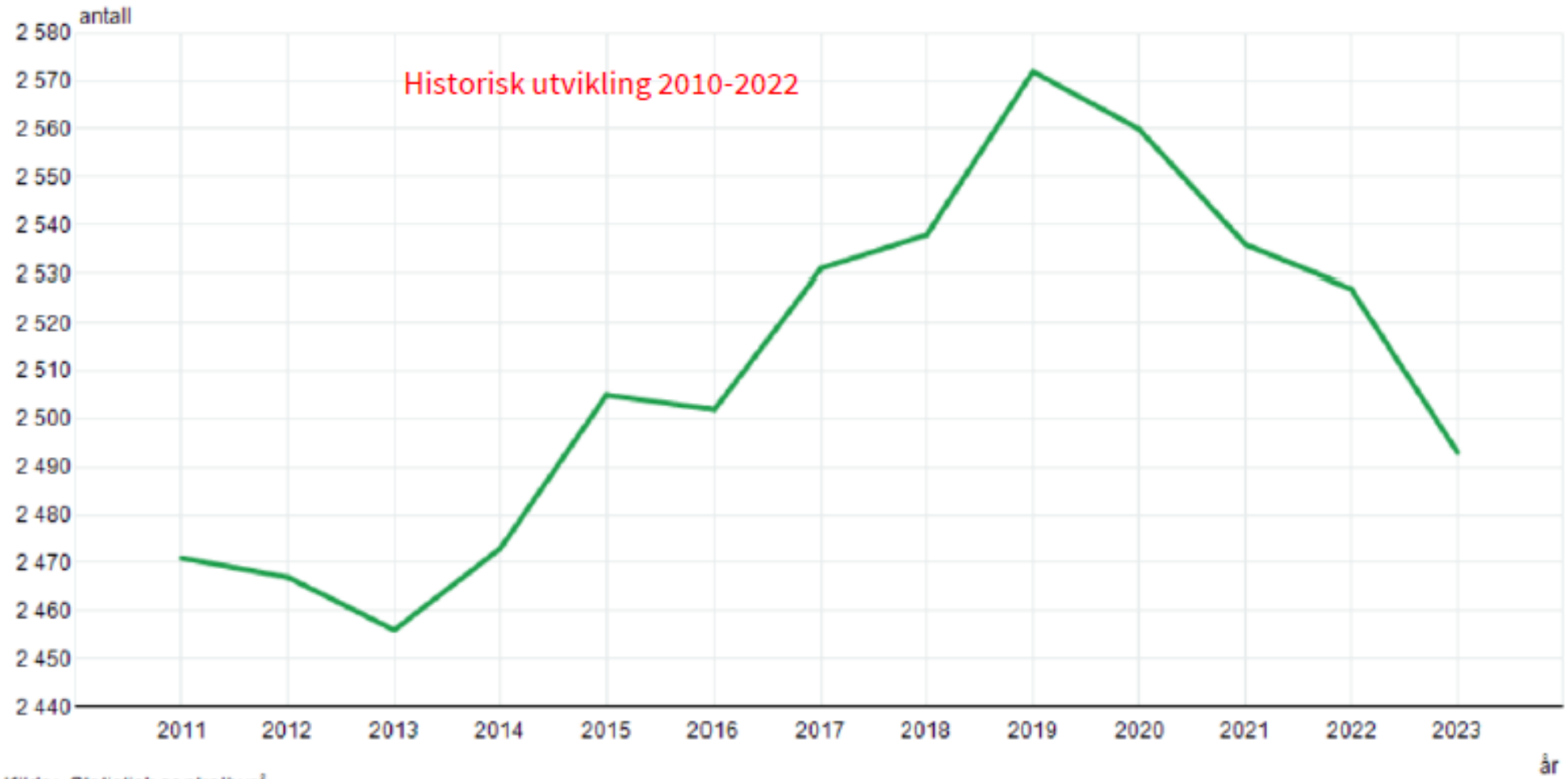
Antall innbygger 80 + i Levanger

År 2000 - 2046

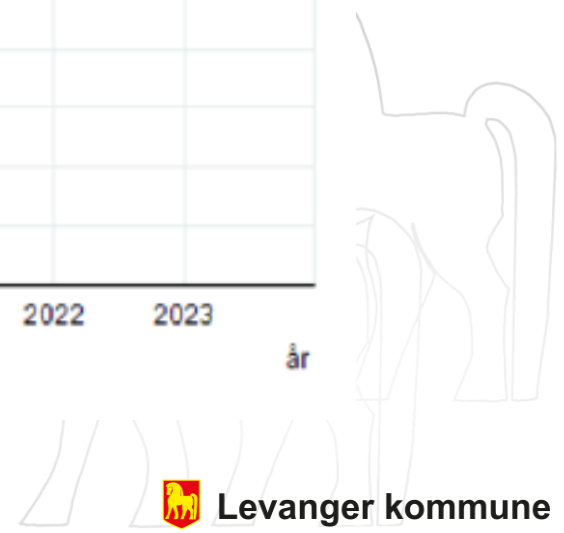

Levanger kommune

07459: Befolkning, etter år. Personer, Levanger - Levangke, 6-15 år.

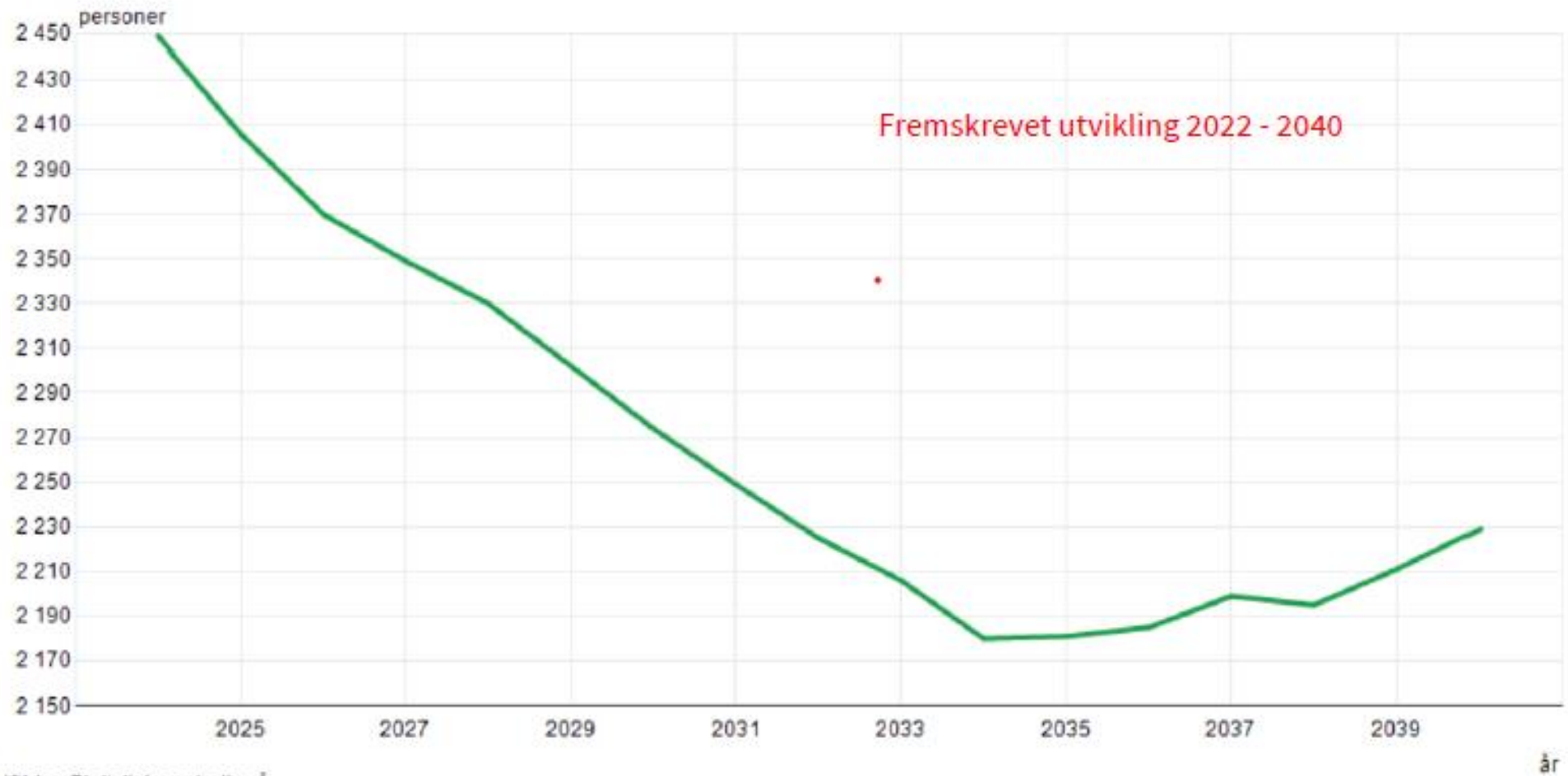

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Levanger kommune

13600: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM) Levanger - Levangke, 6-15 år

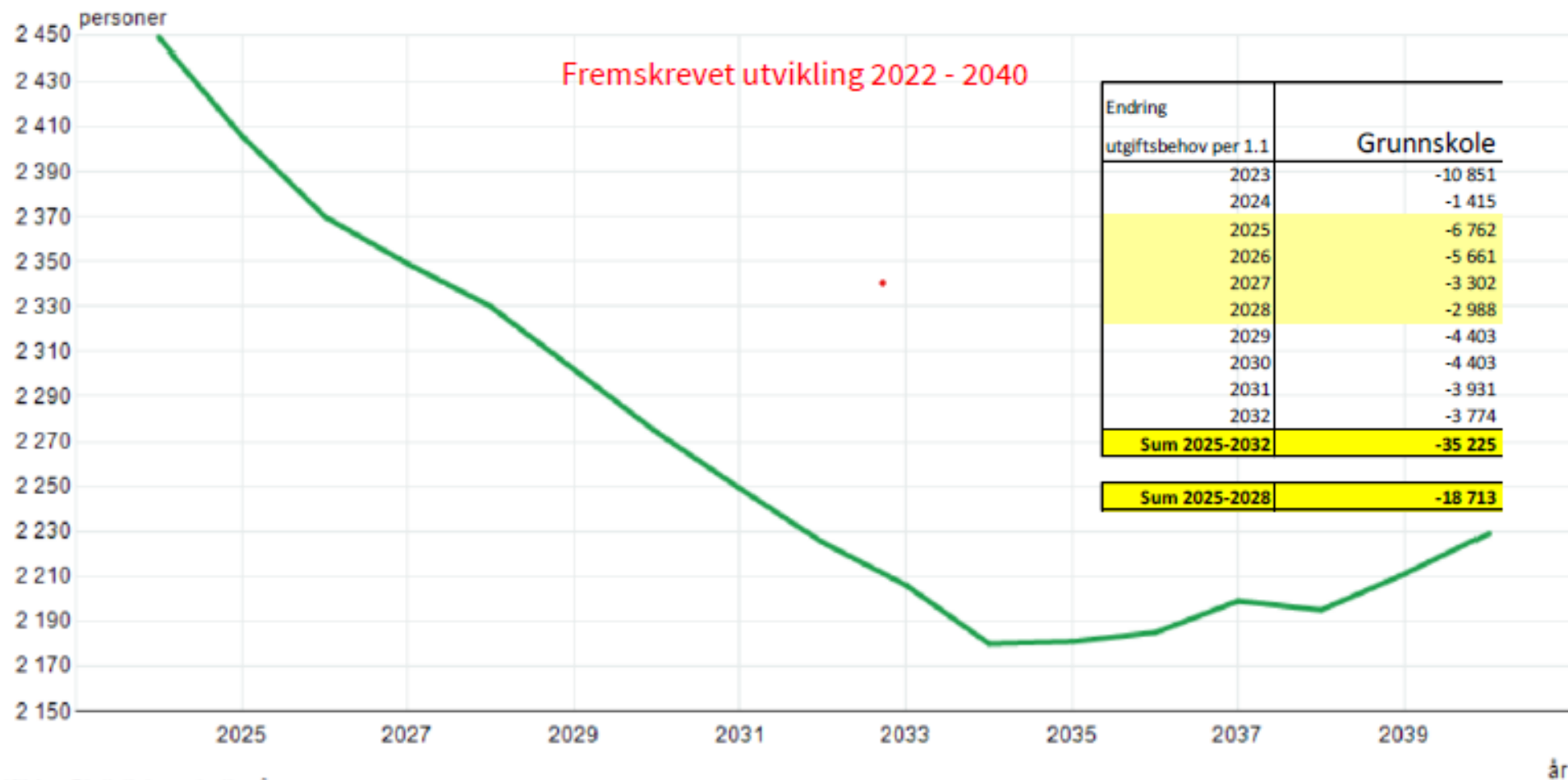

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Levanger kommune

13600: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM), Levanger - Levangke, 6-15 år.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Levanger kommune

Endringer i utgiftsbehov 2025, 2028 og frem mot 2032 basert på fremskrevet demografi

5037 LEVANGER

Anslag årlig endring i kommunens utgiftsbehov (i 1000 kroner) per tjenesteområde som følge av befolkningsendringer

(2022 kroner og endring fra 1.1.2022)

Endring utgiftsbehov per 1.1	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Kommunehelse	Barnevern	SUM LEVANGER
2023	14 454	-10 851	-5 019	-78	712	-883	-1 664
2024	12 755	-1 415	-5 409	-280	620	-707	5 563
2025	14 555	-6 762	-2 219	-291	480	-882	4 880
2026	14 122	-5 661	-2 422	-15	425	-685	5 764
2027	14 976	-3 302	256	244	480	-337	12 317
2028	19 448	-2 988	-3 974	-108	716	-552	12 542
2029	13 844	-4 403	155	121	532	-354	9 895
2030	10 882	-4 403	1 531	203	493	-431	8 184
2031	12 403	-3 931	2 614	52	757	-205	11 541
2032	17 925	-3 774	3 008	-157	757	-187	17 572
Sum 2025-2032	118 156	-35 225	-1 051	48	4 401	-3 635 0	82 694
Sum 2025-2028	63 101	-18 713	-8 358	-171	2 101	-2 457 0	35 503

Kommuneplan 2032

Økonomiplan 2028

Husk; om man gjort dette har Levanger fortsatt ikke spart én krone – bare opprettholdt samme prioritering av kommunebudsjettet som i dag!

Det Store bildet

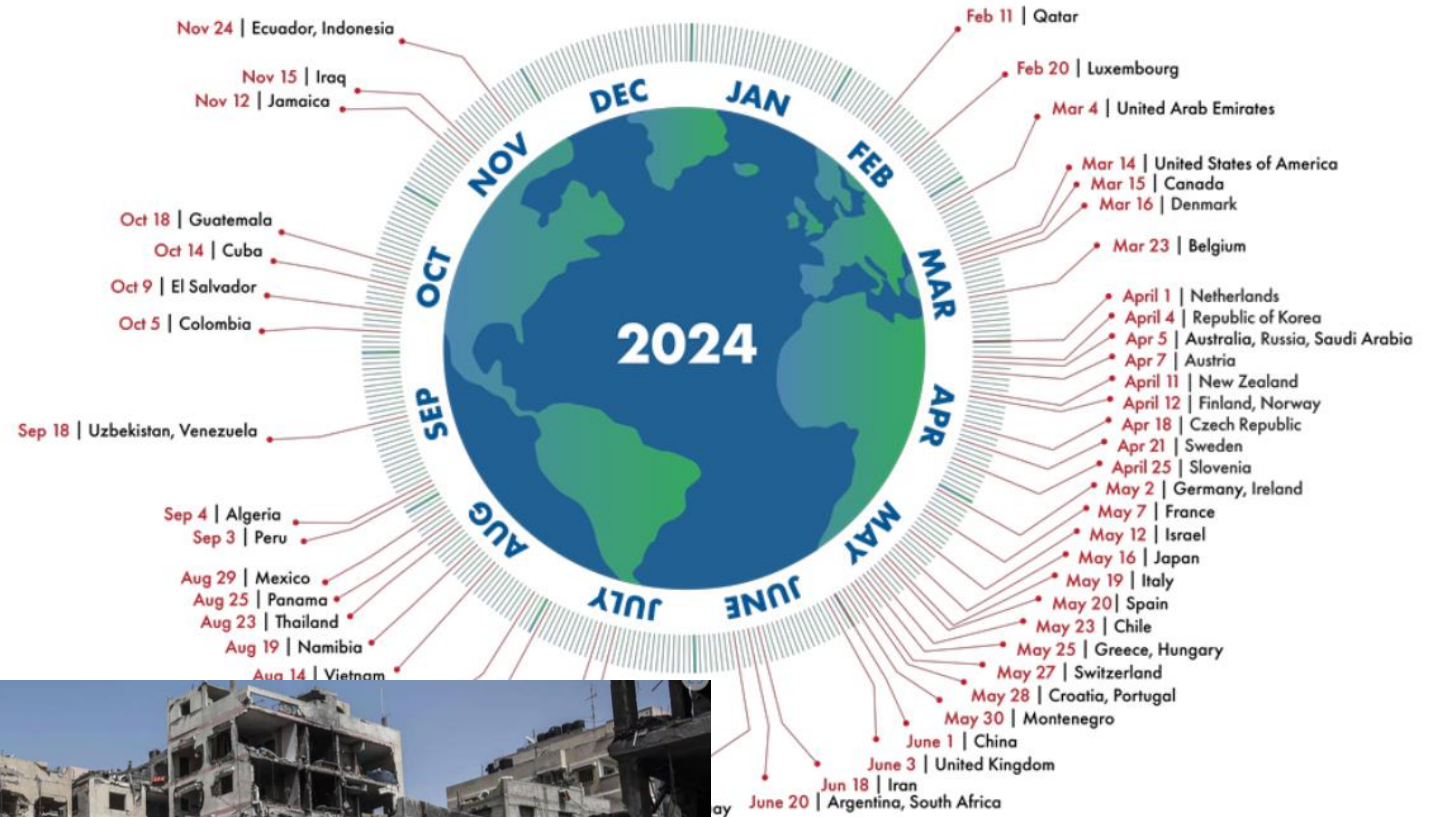
 Antatte ukrainske motoffensiver

 Russisk militær tilstedeværelse

Den israelsk-palestinske konflikten

 Annvar Seim Vestheim
På vakt nå

Satt i en kommunal kontekst

- Svaret på velferdsutfordringene har alltid vært vekst – også i det kommunale tjenestetilbudet
- Dette har kommet til uttrykk i blant annet i form av flere nasjonale normer
- Vi har blitt vant til et tjenestenivå som nå blir kraftig utfordret
 - Økonomisk
 - Demografisk
 - Mer komplekst og sammensatt
- Verken politisk ledelse eller den alminnelige kommunalt ansatt har fått nok mengdetrening i å tenke andre alternativer enn vekst

«Det eneste som er mer krevende enn å få inn en ny tanke i hode på en kommuneansatt/ politiker, er å få ut en gammel»

Institusjoner som vi ser på som nødvendige, er ofte ikke annet en institusjoner vi er blitt vant til

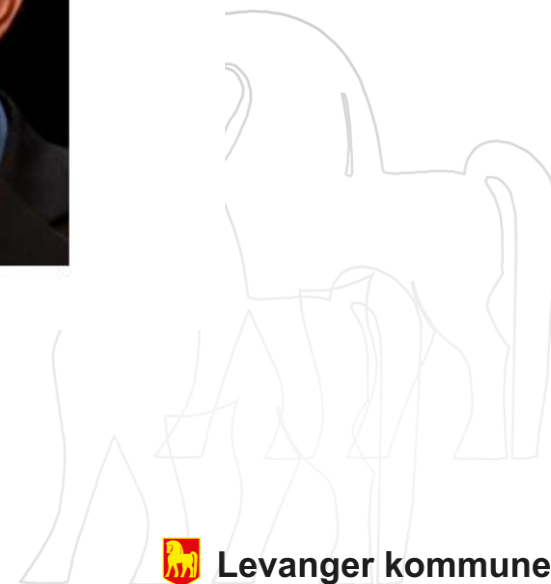
Alexis de Tocqueville

 KS KONSULENT

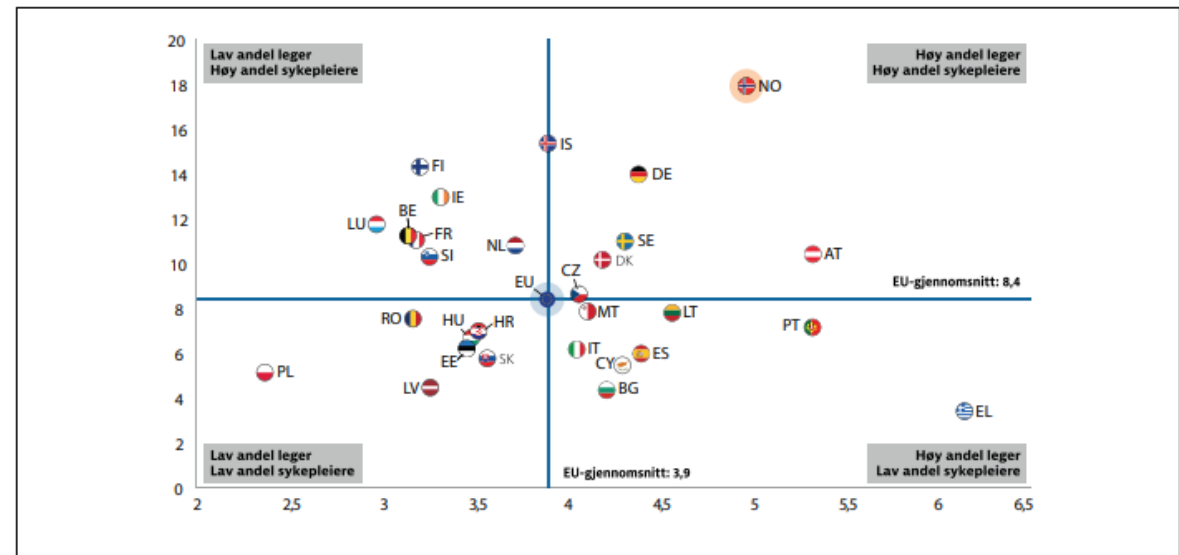
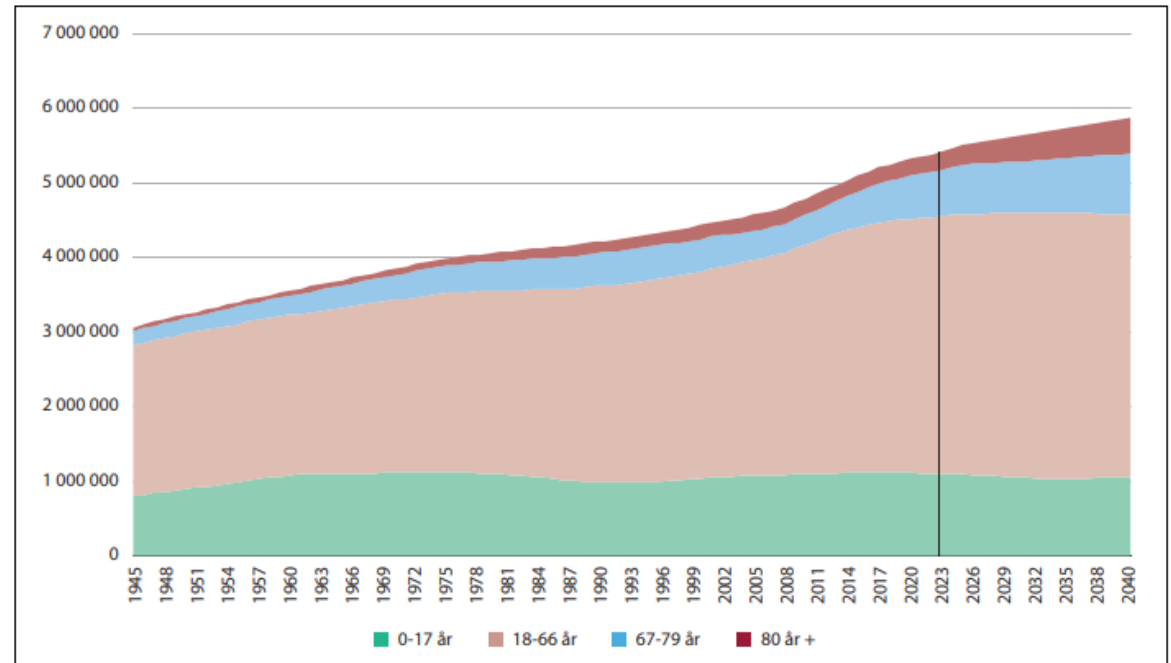
«Den største utfordringen i vår tid er vår evne til å endre tankesett»

Al Gore

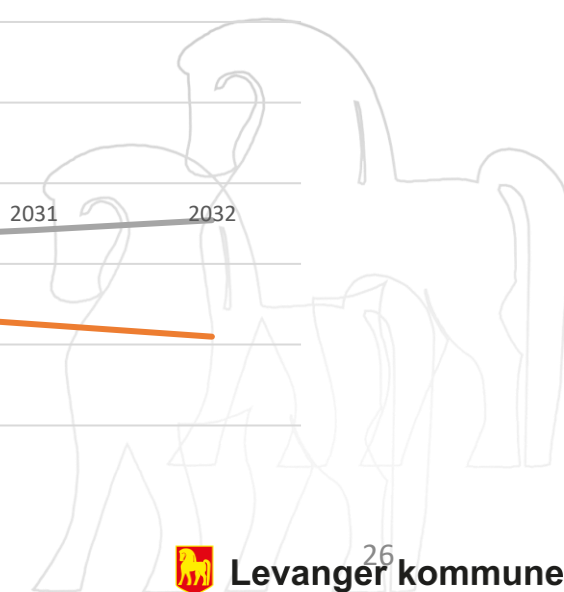
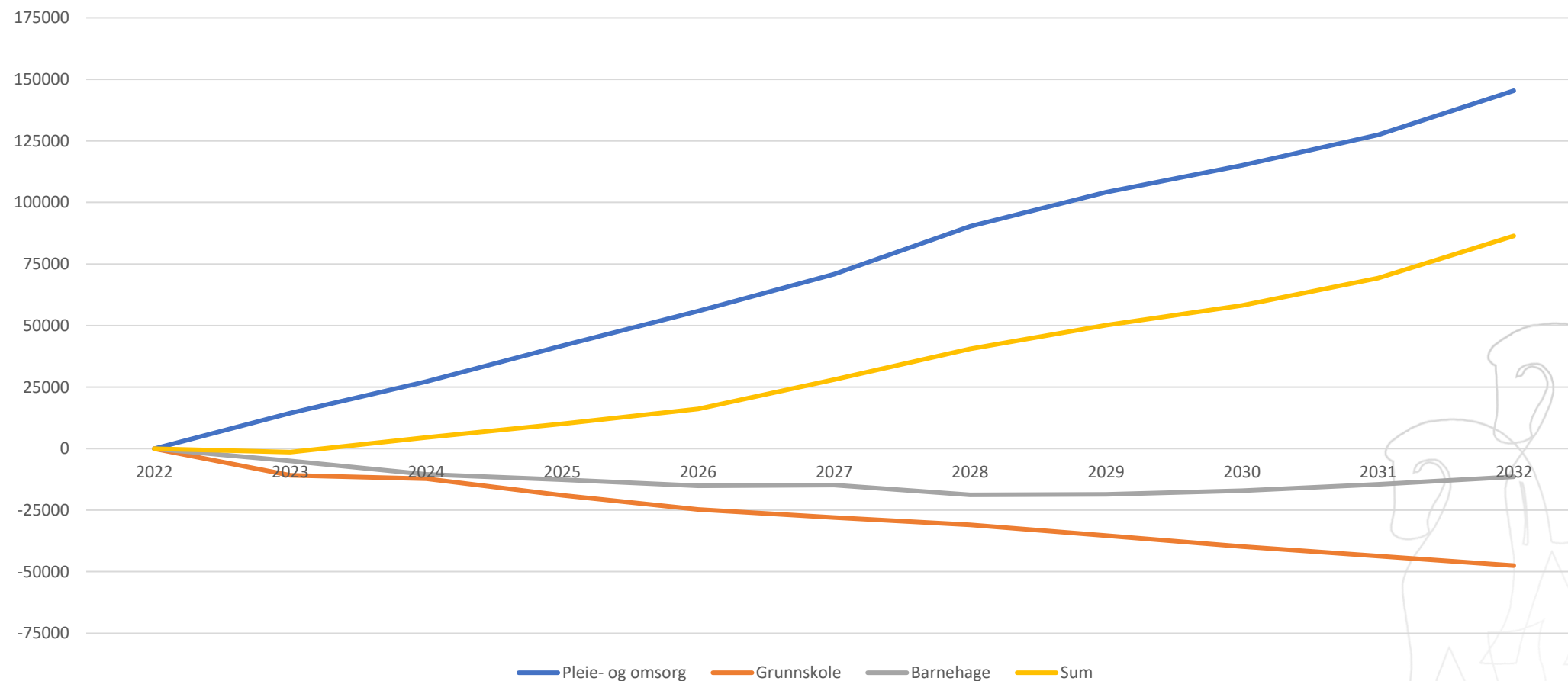
Tid for handling

Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste

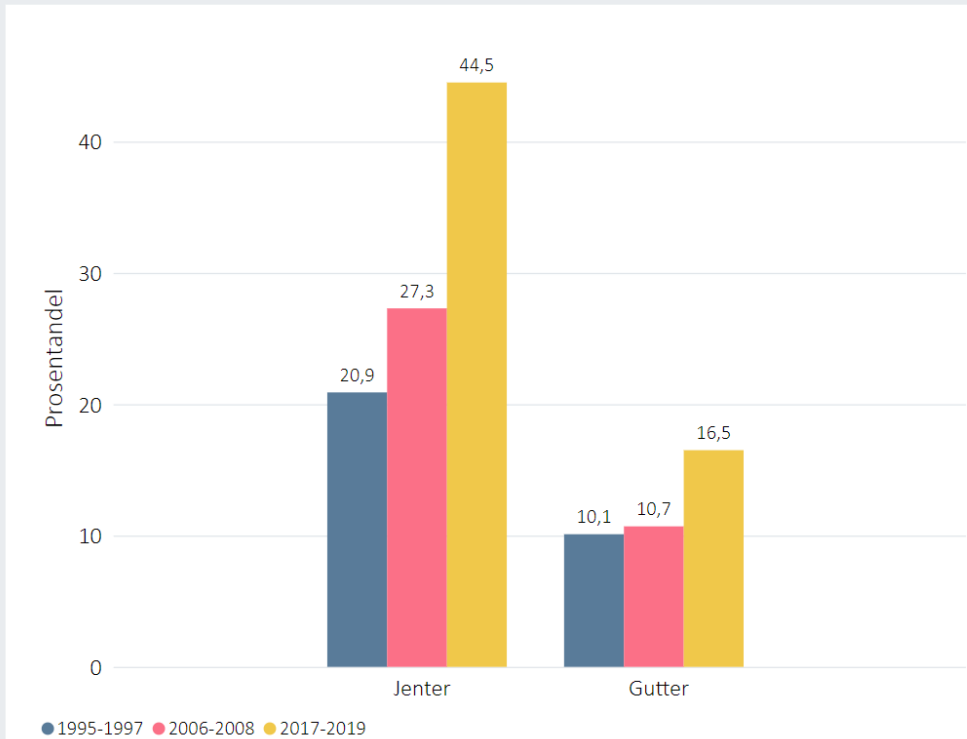
Utvikling demografikostnader – en sannhet med modifikasjoner

1000 kr.

Andel med symptomer på angst og depresjon blant unge

gjennomsnittsverdier for tidligere Nord-Trøndelag fylke

Innherred

Nyheter Næringsliv Kultur Sport Lokalfotballen Debatt Eiendom eAvis Marked Tips oss

Nyheter --

Lyser ut fire nye stillinger: – Vi har aldri hatt så mange mobbesaker som nå

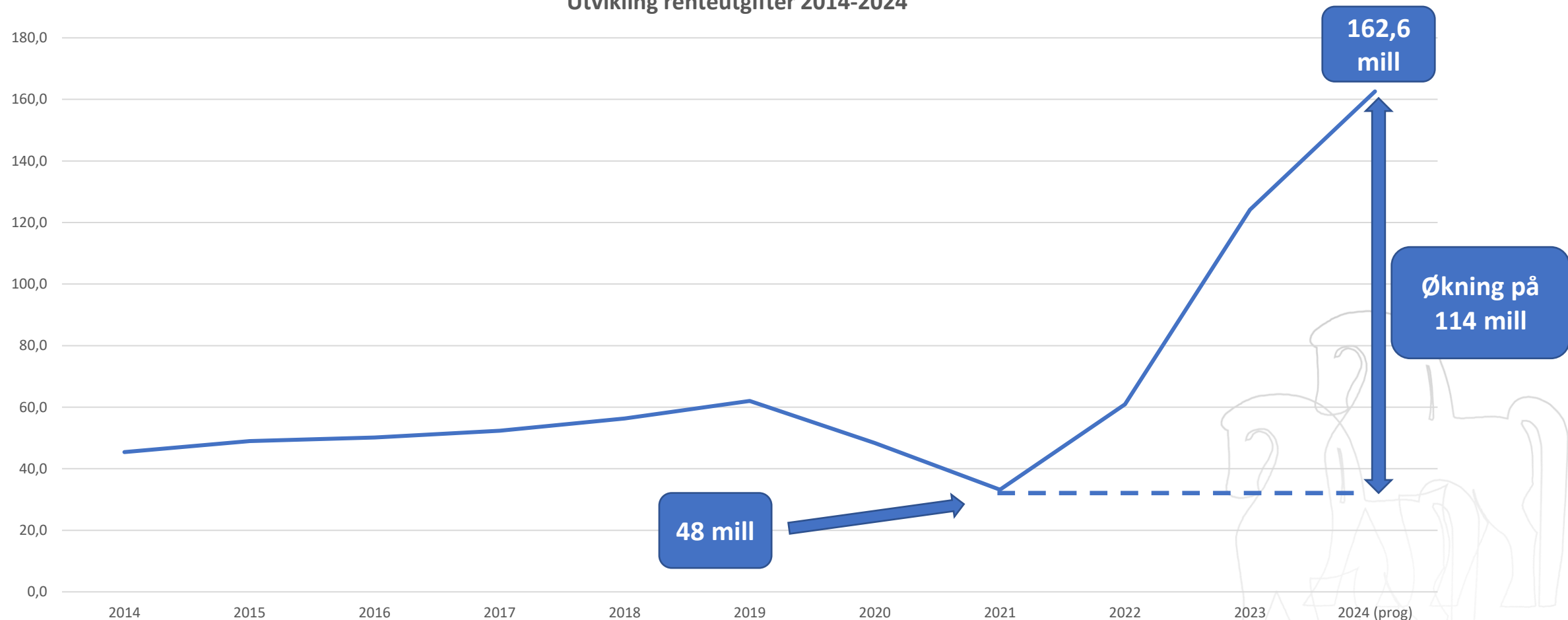
Stadig flere mobbesaker og skolemiljøsaker havner på Statsforvalterens bord. Nå skal fire nye jurister få forgang i behandlingen på fylkesnivå.

Direktør for oppvekst og velferd hos Statsforvalteren i Trøndelag, Frode Kvittem, har lyst ut fire nye juriststillinger. FOTO: LEIF ARNE HOLME

Bare for å ha det sagt en gang til...

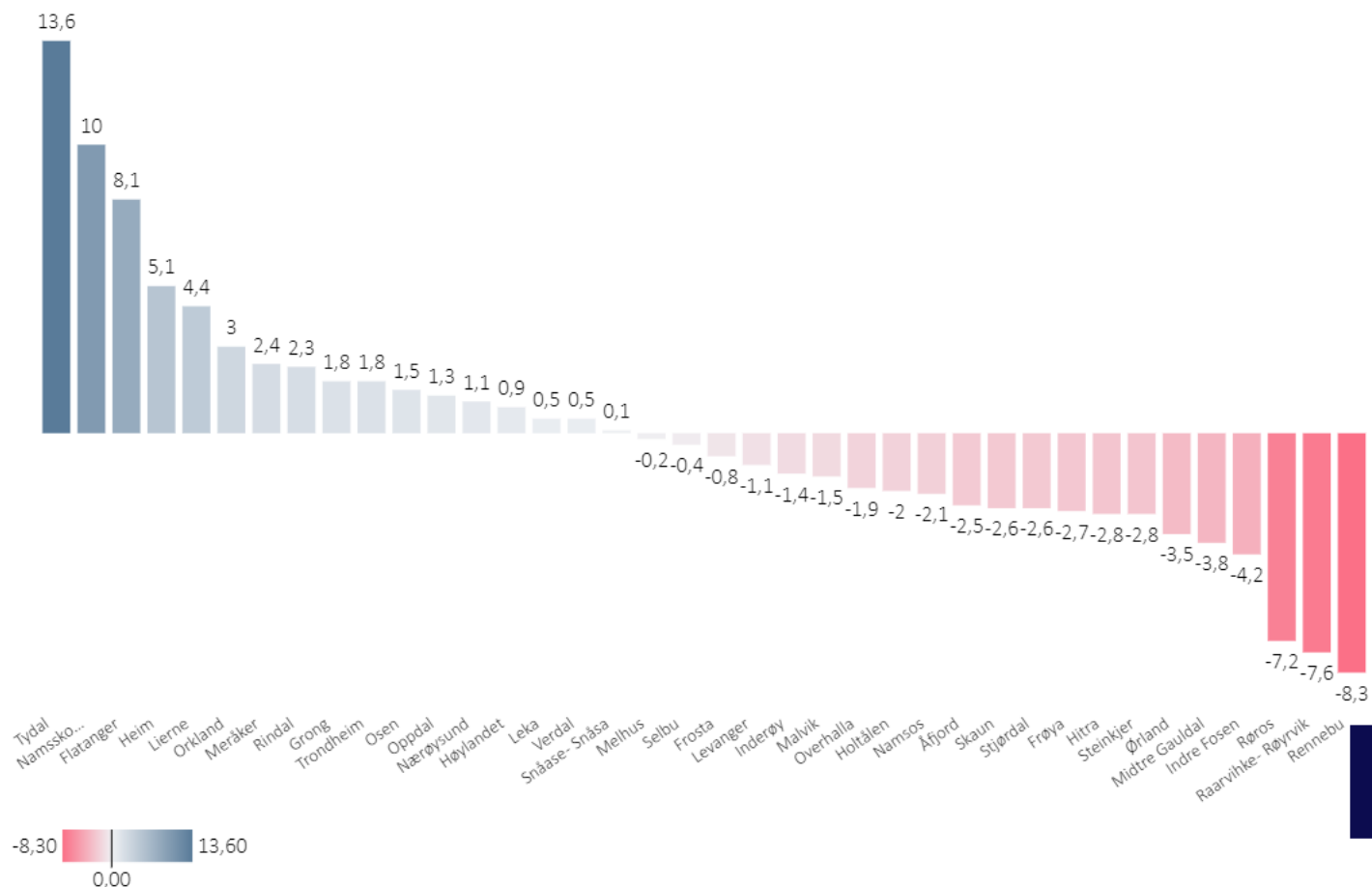
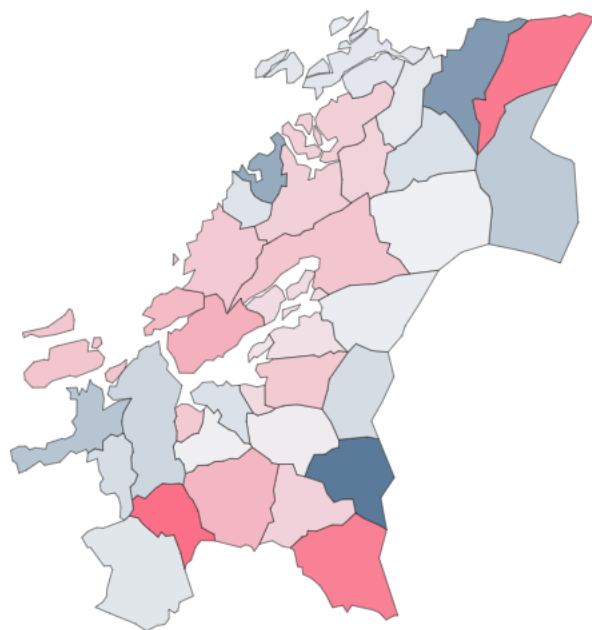
Utvikling renteutgifter 2014-2024

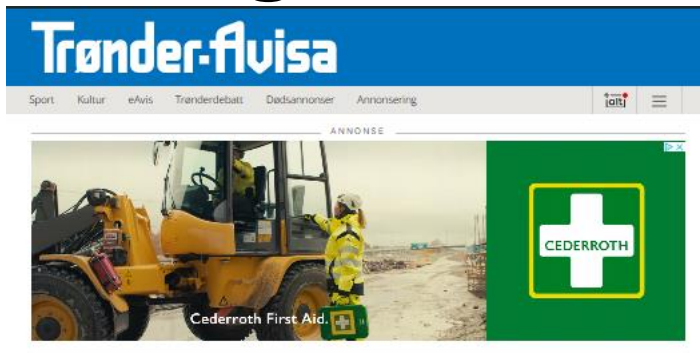
Bekymringsverdig utvikling i Trøndelag

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

2023

Og 2024 blir heller ikke særlig bedre

STEINKJER POLITIKK KOMMUNEØKONOMI #TA-SA

Ordføreren om krisetallene: - Vi har ikke hovedansvaret

DEBATT: Steinkjers økonomiske utføre ble igjen debattert i formannskapetets møte torsdag. Fra venstre Tor Borgan (Sp), Vebjørn Gørseth (Ap), Gunnar Thorsen (Ap), Mari Graneng Bartnes (SV), Christine Agdestein (H) og Elin Agdestein (H). Foto: Øyvind Bones

The image shows a screenshot of the Innherred website. At the top, there is a navigation bar with 'Innherred' and links for 'Nyheter', 'Næringsliv', 'Kultur', 'Sport', 'Lokalfotballen', 'Debatt', 'Eiendom', 'eAvis', 'Marked', and 'Tips oss'. Below the navigation is a large orange banner with the text 'Prøv Innherred på papir' and '3 mnd. for kr. 300,-'. Below the banner is a news article with the headline 'Skolene begrenser vikarer og holder igjen stillinger. Styrer mot 43 millioner kroner i minus'. The article text says 'Utsikten er svakt forbedret for Levanger. Men det må fortsatt sterk lut til for å få budsjettet til å gå opp.' Below the article is a photo of a man in a suit standing at a podium in front of a whiteboard. The whiteboard has '2021' written on it. At the bottom of the page, there is a caption: 'Kommunedrøktar i Levanger Peter Ardon varslar budsjettkrise i formannskapet i mars. April prognosen viser en svak forbedring. FOTO: DANIEL S. ISLAN'.

The image shows a screenshot of the Innherred website. At the top, there is a navigation bar with 'Innherred' and links for 'Nyheter', 'Næringsliv', 'Kultur', 'Sport', 'Lokalfotballen', 'Debatt', 'Eiendom', 'eAvis', 'Marked', and 'Tips oss'. Below the navigation is a large white banner with the text 'Med Tripletex får du blant annet' and 'timeføring', 'fakturering', 'lønn', and 'utlegg på samme sted.' Below the banner is a news article with the headline 'Må kutte kraftig: Styrer mot underskudd på 26 millioner'. The article text says 'Verdal kommune må trekke kraftig i bremsen på flere områder.' Below the article is a photo of a man in a suit standing in a meeting room. At the bottom of the page, there is a caption: 'Geir Olav Jensen, FOTO: TGR OLE RIE'.

Forventninger til kommunen?
- Kan vi innfri og hvis ikke; hvem skal si nei?

Å få kontroll på kommuneøkonomien er som å løse opp en gordisk knute

Institutt for offentlig rett (uio.no)

Nå skal vi omstille!

Innherred

[Nyheter](#) [Næringsliv](#) [Kultur](#) [Sport](#) [Lokalfotballen](#) [Debatt](#) [Eiendom](#) [eAvis](#) [Marked](#) [Tips oss](#)

Nyheter →

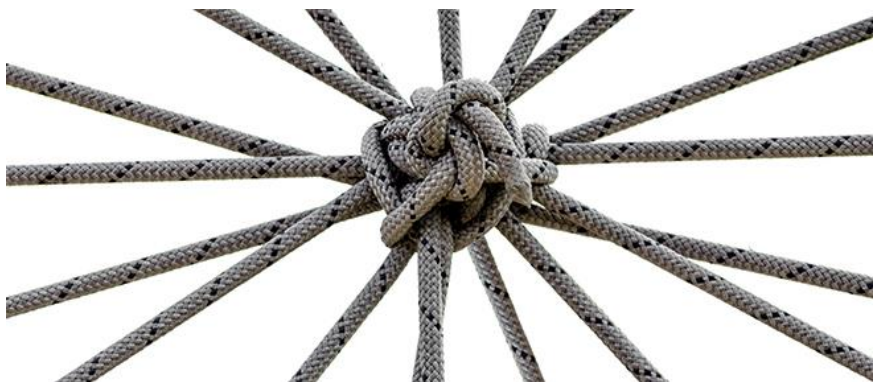
Hallelujah-stemning i kommunestyret: Nå skal 200 millioner på konto

Hele ti av elleve partier i kommunestyret er enige om en enorm spareplan for Levanger.

Levanger kommune

Ulike virkelighetsoppfatninger?

Innherred Nyheter Næringsliv Kultur Sport Lokalfotballen Debatt Eiendom eAvis Marked Tips oss

Nyheter --

Hallelujah-stemming i kommunestyret: Nå skal 200 millioner på konto

Hele ti av elleve partier i kommunestyret er enige om en enorm spareplan for Levanger.

Hva er strateginotatets hovedbudskap?

- For å kunne legge fram et budsjett i balanse, må man med utgangspunkt i dagens aktivitetsnivå, legge til grunn en reduksjon av kommunens netto driftsnivå tilsvarende 30 millioner kroner. Hvis man hensyntar en forventet aktivitetsøkning, vil det reelle omstillingsbehovet være tilnærmet 50 mill. kroner. I tillegg må det tas høyde for ytterligere tiltak for å kunne oppnå en tilfredsstillende driftsmargin.
- Med utgangspunkt i dette varsler kommunedirektøren allerede nå at flere tiltak må gjennomføres for å kunne legge fram et budsjett i balanse:
 - Økning av inntekter knyttet til eiendomsskatt
 - Endringer i tjenestestruktur, grunnskole inkludert
 - Gjennomføring av tiltak, identifisert i det pågående gevinstrealiseringsprogrammet
- Det presiseres at ovennevnte tiltak må tas i bruk samlet. Det er ikke et alternativ å velge bort noen av tiltakene, selv om kommunedirektøren har forståelse for at dette er krevende.

Litt nærmere om gevinstrealiseringsprogram

- Vi jobber også med en oversikt over «ikke lovpålagte» tjenester

Kvalitetsstandarder

Må	Bør	Kan
<i>Myndighetskrav</i>	<i>Interne krav</i>	<i>Samfunnskrav/ Brukerkrav</i>
Lov	Faglig/Etisk standard	Tilleggstjenester

Viktige styringsdokumenter/saker nå framover

- Tertialrapport for første tertial 2024
- Strateginotat med KOSTRA-analyse
- Rapportering til Admis om status gevinstrealiseringsprogram
- Sak om skolestruktur

Gruppeoppgave – med utgangspunkt i strateginotatet

- Hvordan sikrer vi eierskap til utfordringsbildet?
 - Hos innbyggere
 - Hos ansatte
 - Hos folkevalgte
- Hva vil din rolle være i denne sammenhengen?
- Sekretæren i gruppen noterer stikkordsmessig i teamsmappe
- Formål: skape en bevissthet rundt utfordringsbildet og egen rolle i forhold til og skape et felles narrativ
- Drodle med deg selv: 3 min
- Diskusjon rundt bordet: 20-25 min

